NGÀY THỨ BA 15 JUILLET 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 34/12

ANNONCES

Adresse télégraphique : TRUNG-BAC-TAN-VAN HANOI

TÉLÉPHONE N° 180

Cái lo hàng năm đã đến

Bây giờ mới đến trung-tuần tháng juillet, mùa nước mới bắt đầu, mà vì mưa to luôn, các miền mạn ngược, như ở tỉnh Cao-bằng và tỉnh Tuyên-quang, các sông nước lên đã to, đường sá đã nhiều nơi bị ngập, xe-lửa và xe ô-tô đi lại đã không thông. Sông Nhị-hà nước lên cũng đã to, suốt thành-thị đến thôn-quê, nhất là những xứ ở duyên giang, ai cũng đều lo chung, là sợ vỡ và sợ nước lụt.

Cực-khổ thay mà đáng thương thay dân xứ Bắc-kỳ! Cứ đến đầu mùa nước, thì lại bắt đầu chịu một cái lo chung, đêm ngủ không yên, ngày ăn không ngon, cứ lom-lòm như cá nằm trên thớt, nước đến sau lưng, chỗ nào may mà ngăn được nước, giữ được đê, thì mừng được tai qua nạn khỏi; chỗ nào không may mà đê vỡ nước vào, thì chỉ trong mấy giờ đồng hồ, mà cái hại đã to tày giời tày bể, không những là của cải vật súc, đều chảy theo ngọn nước thủy-triều, mà đất cát ruộng nương, cũng mông-mênh thành một cái bể cạn. Ngày tháng như thoi, ngành đi ngành lại, đã lại đến mùa nước sau, cái lo cũ chưa ngoái, cái khổ cũ chưa hồi phục, mà cái lo mới cái khổ mới đã đến sau lưng rồi! Cái lo đòi, cái khổ kiếp ấy, chưa biết đến bao giờ là cùng!

Nước nào cũng thế, dơi nào cũng thế, thủy, hỏa, đạo, tặc vẫn là một sự hại chung của nhân dân. Từ khi nước Pháp đặt chánh-phủ Bảo-hộ ở xứ Bắc-kỳ phàm những điều hại to trong nước, lo chung của dân, thì đã hết lòng lo tính, dùng binh-lực để trừ dẹp nhiễu loạn, nghiêm cấm-phòng để giữ kẻ gian-phi, đạo tặc cũng đã gần tuyệt tích, mà cái nạn tàn phá cướp bóc, lâu nay cũng đã ít nghe: ở các thành-phố lớn, thì máy thụt nước, đội cứu hỏa, việc phòng hoạn cũng rất là chỉnh bị, cho nên hỏa tai cũng đã bớt đi nhiều. Nhờ cái chánh-sách khôn khéo và cái công việc cần mẫn của chánh-phủ, nhân dân được yên cư lạc nghiệp, không phải lo cái tai nạn bất kỳ xảy ra. Chỉ còn cái thủy tai, hàng năm lại đến phá hại xứ này, là một loài thù nghịch chung của nhân dân cả xứ, cái tai nạn ấy lại dữ-dội hơn cả mấy cái tai nạn kia, chánh-phủ Bảo-hộ vẫn lấy việc trừ hại cho dân làm trọng, không tiếc phí tổn, không nề công lao, hằng năm trù ra một số tiền to, giao việc phòng đê cho tòa Công-chánh, thế mà từ năm 1915 đến nay, thủy họa cũng vẫn không mấy năm tránh khỏi, hiện năm nay thế nước lên đã mạnh, mà Bắc-ninh đã có tin báo vỡ đê, có dễ đành chịu rằng: « Phòng đê vô thiện sách », như câu cửa miệng người ta vẫn thường nói ư?

Sông Nhị-hà chảy ngang qua gần khắp xứ Bắc-kỳ, là một con sông dài hơn và lớn hơn cả các con sông khác; thế nước rất mạnh, phòng giữ rất khó, mà khi đê vỡ thì những nơi ở gần sông bị hại lại rất là gớm ghê. Từ nhà Lý đắp đê Đình-nhì, rồi người sau nhân đó mà hai bên sông mới có đê. Nhưng người ta xưa kia, học-thức hãy còn eo hẹp, nghề công tác hãy còn đơn sơ, đê tuy có đã lâu, mà cứ tu bổ lắng-xắng, hai nước vẫn không trừ được; biết cái tai nạn hằng năm lại đến, mà bó tay ngồi chịu, dành rằng sức người không địch nổi sức giời, cho là một việc thiên-tai không tránh khỏi.

Nay nước Pháp tự nhận lấy cái trách-nhiệm qui hàu sang khai-hóa cho nước Nam, mà học thức lại rộng, lịch duyệt lại nhiều, hiện nay thấy khôn thợ khéo người Pháp xuất hiện ra ở cõi Đông-pháp này, nào là tàu bay, nào là xe máy, nào là xuyên núi cho xe lửa chạy, nào là bắc cầu sông Cái cho tiện đường vãng lai, bao nhiêu sự trí xảo thần kỳ, thật có cơ cướp được quyền tạo-hóa. Xem cái chí mạo hiểm và cái lòng tự tin của người Pháp, vẫn muốn đem sức người mà địch lại với sức giời, có cái khó khăn gì mà không làm nổi, có cái trở-lực gì mà không phá tan, lẽ nào chịu để cho một cái ngọn nước vô tình, hằng năm lại đến phá hại một xứ ở dưới quyền bảo-hộ, làm cho nhân dân mất cái phúc yên vui.

Kìa xem như đê nước Hà-lan đắp ngăn nước bể, công trình to lớn khó-khăn biết là bao nhiêu, đê Nhị-hà ở xứ ta ví với đê nước Hà-lan, thì sự khó-khăn, tưởng cũng còn thua kém nhiều. Người xưa có câu: « Bất nhất lao giả bất cửu dật, bất nhất phí giả bất cửu ninh », nghĩa là không chịu khó nhọc một lần thì không được nghỉ ngơi lâu, không chịu phí tổn một lần thì không được yên vui lâu; lại có câu: « Bất tích lao, bất kế phí, thiên-hạ sự vô bất dị dị », nghĩa là không sợ khó nhọc, không ngại tổn-phí, thì việc thiên-hạ cái gì cũng dễ. Người Nam tin cậy ở cái nghị-lực và cái trí xảo của chánh-phủ Bảo-hộ, dám mong rằng để Nhị-hà sẽ có ngày đại hưng công, thủy tai sẽ có ngày phải tiệt nọc, cái họa lớn lưu truyền ở nước Nam và cái lo chung hàng năm của dân Bắc-kỳ nay sẽ biến mất đi ở thế-kỷ hai mươi này chăng?

H. T. B.

MỒ ÓC MÀ KHÔNG HẠI ĐẾN NGƯỜI

Mới đây giáo-sư Poussepp, tổng trưởng viện Y-học của Pháp ở Dorp (Tartu) diễn thuyết tại Y-học Cao-đẳng học-đường ở Paris về các buồn ở óc.

Giáo-sư dùng p im-ảnh mà chứng minh rằng giáo-sư đã cắt được một cái bướu ở phần trước óc mà người đau không việc gì cả.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 11 và 12 Juillet 1924

Quan Poincaré chất vấn tòa Nội-các

Quan Poincaré nhắc lại mọi việc phân-tranh với nước Đức. Sau ngài bình-phẩm đến bức án-văn của hai chánh-phủ Anh-Pháp. Ngài nói bức án-văn ấy chưa được như lòng sở cầu của nghị-viện, và xin quan Herriot phân-trần mọi lẽ cho nghị-viện an tâm.

Quan Herriot tại nguyên-lão nghị-viện

Quan Herriot trần thuyết mọi lẽ tại nguyên-lão nghị-viện về việc thi hành các chương-trình của hội-đồng giám-định ủy-viên có nhắc đi nhắc lại rằng cái quyền của hội-đồng bồi thường về việc trù bình trong hạt sông Rhur vẫn để nguyên không thay đổi. Sau ngài kết luận rằng hai nước Anh-Pháp đồng tâm hợp ý với nhau, thì nước Đức sẽ phải xử-trí một cách hòa-bình. Nguyên-lão nghị-viện bỏ 239 phiếu tỏ lòng tin cậy. Số phiếu phản-đối là 17 cái.

Việc nước Ai-cập

Có kẻ bắn vào Zaghloul pacha. Bị thương nhẹ.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 13 Juillet 1924

Nước Pháp với cuộc hội-nghị Londres

Ngày 15 juillet phái-bộ Pháp sang Londres dự cuộc hội-nghị Đồng-minh

Hoa-kỳ với cuộc hội-nghị Londres

M. Owen Yuong, đại-biểu của Hoa-kỳ tại cuộc hội-nghị Londres có nói với các nhà làm báo Hoa-kỳ: Cái công việc của tôi ở hội-đồng chưa ấn định ra làm sao. Có lẽ sẽ có mệnh lệnh ủy cho tôi cái chức làm trọng tài cho các nước.

Tại thứ-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện bãi hội-đồng hồi 4 giờ 20. Buổi chiều hôm nay lại hội-nghị để bàn về bản luật đại-xá. Trong các khoản về bản luật ấy, hiện nghị-viện mới ưng thuận có hai khoản. Hữu-đảng và trung-đảng làm ngăn trở không cho nghị-viện bàn về bản luật ấy.

Tại nguyên-lão nghị-viện

Nguyên-lão nghị-viện hoãn đến ngày 31 juillet mới hội-nghị.

Nước Đức với cuộc hội-nghị Londres

M. Marx có nói: Nếu tất cả các nước ưng cái chương-trình của hội-đồng ủy-viên giám-định, thì nước Đức cũng ưng. Theo như cái tòn-chỉ trong chương-trình ấy, thì nước Đức cũng được dự cuộc hội nghị Londres, mà cũng được hưởng quyền-lợi bằng các nước. Cái việc khó khăn ngày nay chỉ có thi hành cái chương-trình ấy là bổ cứu được mà thôi. Nếu sự phồn thịnh và cái danh dự của nước Đức bảo toàn được, thì nước Đức sẽ vào hội Van-quốc.

Nước Lỗ với nước Nga

Có tin rằng nếu nước Nga công-nhận các đường cương-giới của nước Nga, thì nước Lỗ mới công-nhận cho chánh-phủ nước Nga.

Cavite, ngày 11 Juillet 1924

Dịch trâu bò ở Phi-luật-tân

Manille. — Súc-vật ở Phi-luật-tân bị dịch tễ rất hại, nên bộ Nông-phố và các nghị-viện định xin gia hạn cho phép đem trâu bò nhập-cảng Phi-luật-tân.

Chánh-phủ Thổ dùng người ngoại-quốc

Tin Constantinople. - Cứ theo như tin tức Angora, thì chánh-phủ Thổ-nhĩ-kỳ định thuê độ ba chục người chuyên-môn ngoại-quốc, đến làm việc ở các bộ. Trong số chi-thu năm 1924, đã dự bị khoản chi-tiêu về việc ấy.

MỘT NGƯỜI CÓ TIM Ở BÊN PHẢI

Mới đây một người đàn bà vào đẻ ở nhà hộ-sản tỉnh Saint-Denis, thầy thuốc xét ra thấy quả tim ở về bên hữu. Các cơ quan khác như tì vị gan là lách cũng ở một chỗ khác, không giống như người ta xưa nay. Ông thầy thuốc là M. Derancourt đã đem việc ấy bá cáo với hội Y-học hàn-lâm

VẪN UYÊN

Đề tranh tố-nữ

Bên vườn thơ-thẩn khách tăng-nga,
Mà phấn môi son vẻ mặn mà.
Non nước cùng ai nhường nặng nợ,
Mảnh tình hờ hững tải lòng ta.

Cầu sông cái

Dịp cầu chốt vót uốn ngang sông,
Sắt đá trơ trơ vẻ vĩ hùng.
Người, ngựa vẫn-lai chiều nào-nhiệt.
Hè, Gia buôn bán lối giao-thông.
Đắp xây đường lợi muôn công-ích,
Tỏ điểm giang-sơn dất Lạc Hồng.
Du-khách được thêm nơi dạo mát,
Hồn thơ như gợi hợp tao ông.

Nguyễn-văn Thao

Đi xa nhớ nhà

Lạnh lùng đinh bắc ai ơi!
Đau lòng đất khách bên trời vẫn vơ.
Hóa-công sao khéo hững hờ,
Để ai hôm sớm luống thơ thẩn lòng.
Những là khi nhớ lúc mong,
Khi vò khúc oán khi đong đầu sầu.
Bấm tay lưu lạc bấy lâu,
Tuyết sương luống những giải rầu cỏ [hoa.
Khóc than muôn dặm đường xa.
Với trông non nước biết là về đâu.
Những là lụy nhỏ mây châu,
Vì dâu mà phải giải rầu tấm thân?
Ngẫu thay cho cái kiếp bần,
Làm cho bẽn lẽn cái thân rầu mày.
Còn chi là rải với may,
Kiếp trần có lẽ thế nay mãi ru.

Đặng-văn-Xuân

Cảm-đề

Ngang dọc bao phen một lối đời,
Trông vời bể hoạn tít mù khơi,
Nước cờ thế-sự đen bay đỏ,
Tấn kịch doanh-hoàn khóc lẫn cười.
Chút nợ tang-bồng bao dã sạch,
Mối duyên văn-tự buộc bao thôi?
Hồn thơ lai láng cùng sông núi,
Cảm cảnh trời thu giọt lệ rơi.

Đặng-trần-Phất.

Tự do diễn đàn

Tư-cách một nhà sư-phạm

(Tiếp theo)

II. Bổn-phận làm thầy. — Khi đã nên ông thầy thì bổn-phận lại càng to lắm: bổn-phận đối với mình, đối với học-trò, đối với cha mẹ học-trò.

a) Bổn-phận đối với mình. — Ta thường thấy người ta than rằng: « nghề dạy học là nghề rất bạc ». Thật thế, trong các ngạch cai trị, bưu-chính, tài-chính không làm ngạch nào khó nhọc bằng ngạch học-chính. Không những một ngày hai buổi, phải se hầu bổng cô, khi về nhà lại còn soạn bài học, chữa bài viết, thật là không được mấy lúc nghỉ. Trong một trăm người giáo-học thì ít ra cũng được bốn, năm người ho lao, hai mươi người đau ngực, đau phổi, còn phần nhiều thì xanh xao yếu ớt. Làm nhiều mà ăn ít. Kể đối với các ngạch khác thì lương các thầy giáo cũng không đến nỗi kém lắm, nhưng về phần thăng thưởng thì thiệt thòi. Thường thường thì đến gần hai thì giờ đã hẹn mới lên được, chậm gấp hai lần các ngạch. Đối ngay với học-trò mình, chính mình đã khai tâm tính cho nó, mình đã dạy dỗ cho nó có nghề nghiệp, vậy mà có khi nó mới có việc làm đã vội quên thầy. Bổ mẹ học-trò đối với thầy giáo cũng nhiều khi lãnh đạm. Như thế ai chẳng cho là bạc. Phần nhiều nhà gỗ đầu trẻ bây giờ thường phàn nàn về điều đó. Ta biết tình cảnh thế nhưng không nên phàn nàn, vì phàn nàn thì chán, ta nên tìm mọi lý rất cao để tự yên ủi. Ta tự nghĩ ta làm việc gì là vì việc ấy đáng làm, ta muốn làm, c ứ có phải để người khen ngợi mà làm đâu? Ta dạy học là vì biết việc học là cần, vì ta thích, chứ có mong cho học-trò ta báo đáp lại đâu? Vậy ta cứ làm hết bổn phận ta, còn người đời đối với ta thế nào mặc lòng. a không được thưởng mày-đay, tưởng-lục, nhưng ta còn nhiều cái phần thưởng rất tao-nhã, rất êm đềm; dạy học mà thấy học-trò biết, học-trò tấn-tới, tai còn gì thỏa dạ hơn. Ngày hai buổi, lúc về, người tuy mệt, cổ tuy rát, nhưng mình đã làm hết bổn-phận, dạy học-trò hiểu, học-trò nghe, thì cũng mừng thầm mà tự bảo: « Ngày của ta hôm nay k ông đến nỗi vô ích ».

Nhiều người thường phàn nàn không có nghề gì chán bằng nghề dạy trẻ. Ngày nào cũng thế, cũng trò ấy, cũng bài ấy, nay « đây này » (voici) mai lại « đây này » (ở lớp năm), còn gì chán hơn, chẳng ít lâu rồi cũng thành ra cái máy nói. Ta phải làm thế nào cho kh ỏi chán, tránh khỏi con đường « nhàm mắt mà theo lệ cũ ». Sách có chữ: « Tòng tân bỏ cựu ». Trong khi dạy trẻ, ta phải xem xét tìm những cách mới, cách nào hay thì ta dùng, cách nào dở thì ta bỏ. Như thế nghề ta ngày càng tinh xảo, mà tuy ngày ngày ta cũng dạy học-trò ấy, cũng bài ấy, nhưng cách dạy thì không giống nhau.

Ông tuấy là gương cho học-trò. Từ ngôn-ngữ, phụ-sức, cử-chỉ, hành-động, ở nhà, ở trường, ở phố, nói tắt thiết là phải giữ gìn cẩn thận. Có người lại nói: « Đời người giáo-học rất khổ, bao giờ cũng cứ ho bo ở trong vòng đạo đức, không bao giờ được tự-do ». Nói thế là lắm, chứ chẳng qua cái gì cũng là quen, lần đầu còn lạ, chứ hai ba lần rồi thành tự nhiên, nếu ăn mặc không chỉnh-đốn thì lại lấy làm khó chịu. Ấy cũng nhờ các lễ minh phải làm gương cho học-trò, mà nhiều khi mình đè nén được tính ham mê theo thói thường.

Nếu ta biết ngồi như thế thì không những ta không chán nghề dạy học, mà ta lại cho là một nghề rất đáng qui đáng trọng, ta yêu ta mến.

b) Đối với học-trò. — Đời thầy chỉ sống để dạy học-trò, bởi thế bổn-phận đối với chúng rất nhiều. Trước hết muốn nên thầy giỏi phải học rộng, phải tận tâm, phải biết cách dạy.

Học rộng. — Muốn dạy người điều gì thì mình phải biết đã, nhẽ ấy đã đành, nhưng muốn dạy người một phần thì phải biết mười phần, trăm phần. Có người có thể Sư-phạm nói: « Bây giờ ngày đêm ta mài miệt về hóa-học, bác vật-học, kỷ-hà-học, đại-số-học, mấy tháng nữa ta ra dạy học ta có mang những khoa ấy ra mà dạy không? Thế e ấng vô ích mà lại khổ cho ta bây giờ không? » Người ấy bây giờ thì nói thế, chứ đi dạy ít lâu rồi mới biết, không có khoa gì là vô ích. Tuy khi ta dạy ta không mang những bài ấy ra mà dạy, nhưng ta vẫn cần đến. Thầy có học rộng, có biết rõ thì cách nói tự-nhiên, cắt nghĩa rõ ràng, học-trò dễ hiểu, không lúng túng ngượng nghịu.

Tận tâm. — Làm nghề gì cũng thế, tận tâm là một điều cần nhất. Dù ta kém, nhưng ta cố hi việc cũng không đến nỗi hỏng. Có để ý vào thì rồi việc mới thành. Mọi nghề còn thế, há nghề dạy trẻ là một ng ề rất kho mà lại không cần tận tâm sao?

Biết cách dạy. — Muốn làm thợ rèn, chắc phải biết làm đồ sắt. Muốn làm ông thầy, chắc phải biết dạy học. Nhưng muốn làm thợ rèn, thì phải học cầm búa, cầm kìm, học tôi, học rũa, chứ không cần phải học tính sắt. Còn muốn dạy học thì một là phải biết tâm-lý-học, hai là p ải biết theo tâm lý-học mà dạy trẻ. Ông thầy thuốc muốn chữa thuốc, trước hết phải học thân người, chỗ nào có gân, gân đi thế nào, mạch máu nào thông với mạch máu nào, để lúc mổ xẻ khỏi sự nguy hiểm. Đã biết thân người nhưng không biết chữa thuốc, cầm dao, cầm kéo thì sự học trên kia cũng vô ích. Ấy việc dạy học cũng thế; nếu không biết tính khí trẻ con, thì biết đâu những nết tốt mà luyện tập cho nó, thói xấu thì sửa đổi đi. Nhiều điều người lớn ta hiểu ta thích, mà trẻ con không hiểu không thích, nên ta không biết tâm-lý nó mà đem dạy nó những điều ấy không những là vô ích mà nó lại thêm tức mình; thí-dụ ta đem bài « Le lac » của ông Lamartine mà dạy học trò lớp nhất, dù thầy có ngâm đi ngâm lại, trò cũng trơ trơ không chuyển. Biết tâm-lý nó cũng chưa đủ, mình biết tính nó mà lại p ải biết tìm cách mà sửa đổi, biết đem những điều hay nó hiểu nó thích mà dạy nó, tức là phải biết dạy học.

(Còn nữa) Hữu-Dung

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 30 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ tư 16 Juillet 1924
S. Hélier

Âm-lịch

15 tháng sáu năm Giáp-tí
Ngày Bính-thân
Sánh Hỏa, Sao Cơ, Trực Trừ.
KỴ Tác-tán, An sáng.
NGHI Tế-tự, Mộc-dục, Tảo-xá, Quan-đới, Tiến-nhân, Nhập-trạch.

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 $ 07
—	nhì —	9 70
—	ba.	9 32
Thóc.		5 60
Bắp ngô.		5 20

Giá bạc. — Kể từ ngày 15 Juillet 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 15

Quan Toàn-quyền vô Saigon. — Đến tối ngày kia 17 Juillet, quan Toàn-quyền cùng với quan Quản-lý văn-phòng Châtel sẽ đi chuyến xe-lửa đêm vào Vinh để rồi đi đường bộ vào Saigon. Ngài sẽ qua Dalat mấy bữa rồi mới vào Saigon. Các quan ở văn-phòng ngài thì ngày 21 này sẽ xuống tàu *Orénoque*.

Tin nước. — Bản quán tiếp được những tin nước ở các nơi gửi về như sau này:

Hạt Việt-trì. — Nước sông lên mạnh lắm, chợ phố Việt-hưng, đầu bị ngập cả, các nhà ở ngoài ven sông có nhà ngập quá nóc.

Từ hôm 12 đến giờ nước đã xuống nhiều, chẳng bao lâu lại được đi lại như thường.

Tỉnh Hưng-yên. — Đê Phi-liệt ở huyện Văn-giang, giáp địa hạt Hưng-yên vỡ, nước c ảy về huyện Yên-mỹ, trôi mất cống Tứ-hồ ở đê Lực-điền, hạt p ủ Khoái-châu đã ngập rồi. Nếu không cứ được thì có lẽ cả năm phủ huyện ở mạn dưới sẽ lụt cả.

Đường Hưng-yên đi Bần-yên-nhân bị nghẽn rồi, xe cộ k ông đi được nữa.

Hạt Khoái châu và Kim-động gần ngập khắp cả. Phủ Mỹ-hào, huyện

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Yên-mỹ và Ân-thi cũng đã nhiều chỗ ngập.

Đường Hưng-yên đi Bần-yên-nhân ngập nhiều lắm, không đi lại được nữa.

Con đường Hà-nội đi Hải-phòng, qua địa-hạt Hưng-yên thì không việc gì, xe cộ vẫn đi lại được như thường.

Nước sông Cái đã xuống nhiều. Tuy vậy những nhà ở dẻo bờ sông cũng nhiều nhà bị ngập không ở được, có nhà phải dọn vào trong thành ở.

Hội Tây năm nay. — Hội Tây năm nay cũng như hồi Tây mọi năm chỉ khác có một điều là vì trời nóng bức quá mà cái lễ to nhất là cuộc điểm-binh phải bãi đi, nhưng lại có một trò vui khác thế vào mà các năm trước không có là cuộc đánh cờ người, bắt toàn nhà trò xóm trên với xóm dưới ra đóng.

Cuộc rước đèn thì năm nay mở ngay từ tối hôm 12 vì nhằm vào ngày thứ bảy, tối 13 chỉ có rước sư-tử mà thôi. Từ chiều 13 người nhà quê ở các vùng gần thành-phố ra xem hội đã đông lắm. Buổi tối lúc 10 giờ thì bắt đầu chớp bóng ở trước cửa nhà hát tây.

Ngày 14 từ sáng đến chiều tối lúc nào thành-phố cũng tấp nập những người xem hội cùng các xe ngựa, nhất là ở chung quanh hồ Hoàn kiếm và chỗ đất chợ hàng Da cũ là nơi mở cuộc cờ người lại vừa là cuộc thi đẹp xấu của các ả hai xóm Bình-hàng nữa.

Buổi tối thì các công sở đều chăng đèn điện sáng rực, người đi xem lũ lượt mãi đến nửa đêm mới vãn.

Hội chợ Hanoi

Các gian bày hàng bắt đầu cho thuê từ 1er Juillet 1924.

NHÀ CHO THUÊ

Có cửa hàng, có ngõ đi riêng, 8 buồng, có máy nước, mắc đèn, số 39-41, phố hàng Điếu.

Hỏi tại số nhà ấy vào hồi từ 1 đến 2 giờ chiều. 3867

Tin địa-giới Quảng-tây. — Cứ như tin ở địa-giới Quảng-tây gửi về thì đêm hôm qua, cách Na-cham tỉnh đường thẳng độ 15 kilomètres có làng Sai-chi của Trung-hoa bị cướp phá. Nghe đâu mấy toán có khí-giới đã đi về phía Long-châu.

Toàn-quyền Phủ lại cảo

Tiền phụ cấp thuê nhà cho các giáo-viên. — Các nam nữ giáo-học và trợ-giáo ngạch Bắc-kỳ nếu không có nhà ở của nhà-nước thì sẽ được lĩnh tiền phụ cấp thuê nhà như sau này:

1° Tại Hanoi và Haiphong mỗi tháng 6 đồng.

2° Tại các trường kiêm-bị mỗi tháng 4 đồng.

3° Tại các trường yếu-lược mỗi tháng 3 đồng.

Thẻ lệ vận máy ô-tô. — Nay công-bố cho công-chúng biết rằng theo như điều 45, bộ-luật đi đường (nghị-định quan Thống-sứ ngày 31 janvier 1924, đăng ở Quan báo ngày 6 février 1924, trang 232 đến 241) thì những người bản-xứ làm nghề vận máy ô-tô phải mang theo một quyển sổ đã có kiểu mẫu riêng hẳn làm tại những chỗ nào thì trong sổ ấy sẽ biên cả. Sổ ấy có bán tại các nhà in này:

MM. Taupin et Cie, phố Paul-Bert.
Minh-Sáng, phố Bờ-hồ.
Lê-văn-Phúc, phố hàng Gai.
Ngô-tử-Hạ. —
Kim-đức-Giang, phố hàng Bồ.

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate ammoniaque.
CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.
MUỐN CÓ BÁN TẠI:
NHÀ BA CHUÔNG
(Hiệu Bảo-chế MONTÉS)
HANOI

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	**0p.08**
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	**0.10**
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bán kín, mỗi hộp hai mươi điếu.	**0.20**

Bằng Sơ-học Pháp-Việt. — Có mấy cậu học-sinh viết thư nhờ bản-báo xét lại hộ xem có được dự trúng kỳ thi bằng Sơ-học Pháp-Việt vừa rồi hay không, vì độ trước, khi đăng danh-sách các sĩ-tử trúng tuyển thì tên các cậu có báo đăng, có báo không, nên chưa biết chắc.

Bản-báo cũng chiều ý các cậu đã phiền hỏi kỳ-càng tại nhà Học-chính, vậy nay trả lời cho các cậu như sau này:

Cậu Đỗ-đức-Khanh, học-trò trường Quảng-yên, số thi 114, thi tại Hải-phòng: Được trúng tuyển.

Cậu Trịnh-xuân-Bồng, quán làng Quán-la, tổng Thượng, huyện Hoàn-long (Hà-đông), học-trò trường Bổ-sung Hanoi, thi tại Sinh-từ: Hỏng.

Cậu *Phan* văn Khải, được trúng tuyển, trước báo đăng là *Phạm*-văn-Khải, vậy nay cải chính lại cho đúng.

Lời cảm ơn. — Tôi xin có mấy lời cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng thân-ái hoặc gửi giấy chia buồn, hoặc đưa phúng-lễ, hoặc đi đưa đám thân-mẫu tôi ngày 11 Juillet vừa rồi ở số nhà 66 đường Rollandes Prolongé Hanoi. Tấm lòng quí-báu ấy, chúng tôi xin minh-khắc vô cùng!

Cô-ai-từ: Nguyễn-văn-Huề,
và gia quyến cùng bái tạ.

Ngạch quan lại. — M. Vũ-bội-Hoàng, tri huyện hạng nhì huyện Tiên-hải (Thái-bình), và Ng-văn-Trợ, tri-huyện hạng nhì huyện Thụy-anh được đổi lẫn cho nhau.

M. Đào-đức-Oanh, thừa-phái hạng năm tại dinh quan Bang-tá Sa-phin (Hà-giang), được nghỉ 6 tháng, lĩnh nửa lương.

M. Phạm-văn-Trinh, quán làng Đại-lai, tổng Tinh-hoa, châu Thạch-lâm (Cao-bằng) được đặc cách bổ thừa-phái hạng năm vào ngạch thường dụ và bổ đi thừa-phái dinh quan Bang-tá Sa-phin (Hà-giang) thay M. Đào-đức-Oanh được nghỉ. M. Trinh được thưởng hàm tùng cửu phẩm văn-giai (9.2).

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Cần-cáo

CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết mùa hè thì nhà chớp bóng PALACE đường cửa không chớp ban tối, chỉ chớp mỗi tuần lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi còn những buổi tối thì chớp trước cửa Café Métropole.

TẠI RẠP PALACE
Mỗi tuần lễ 2 buổi ban ngày
thứ năm và chủ-nhật

Mỗi lần chớp mỗi chương-trình khác nhau

Giá vào xem vẫn như cũ

Muốn bán một khu đất có tường chung quanh ở phố Cột-cờ, số 37, giá 5.500 một thước. Hỏi tại ông Belleville ở nhà Thương Bảo-hộ. 3864

Thăng thưởng trong ngạch thương-chính. Các viên chức tòng sự trong ngạch thương chính có tên sau này đều được thăng chức:

Thăng thư-ký thượng hạng ngoại hạng:

M. Diệp-xuân-Lê.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng nhất:

M. Phạm-quang-Khanh.

Thăng thư-ký thượng hạng hạng ba:

M. Trần-văn-Minh

Thăng thư-ký thượng hạng hạng tư:

MM. Trần-văn-Thịnh, Nguyễn-Liêu, Trịnh-văn-Tạo, Ng-đình-Thịnh, Lê-văn-Phùng.

Thăng thư-ký hạng nhất:

MM. Phan-văn Mạnh, Trịnh-ngọc-Chang, Ng-văn-Hữu, Shun, Ng-công-Thành, Ng-v-Nguyên, Ng-đoan-Khải, Ng-trọng-Yên, Ng-văn-Nham, Trần-văn-Sanh, Ng-trọng-Thu, Trần văn-Điều.

Thăng thư-ký hạng nhì:

MM. Ng-ngọc-Si, Tăng-trọng-Nghệ, Ng-trần-Nghĩa, Trần-v-Lộc, Ng-chơn-Kỳ, Koun. Đinh-v-Cảnh, Thái-quan-Diêu, Trần-xuân-Thiệu, Trần-ngọc-Trang, Ng-đặng-Sam, Lê-tấn-Lưu, Cung-Than, Ng-đình-Siêu, Ng-văn-Thuận, Ng-đình-Trịnh, Ng v-Minh, Ng-v-Thăng. Ng-đăng-Viên, Ng-văn-Hơn, Lê-đình-Trác, Trần-v-Giác, Ng-văn-Khoe, Ng-trọng-Giu, Phan-kỳ-Hòa, Ng-công-Dong, Ng-văn-Lễ.

Thăng thư-ký hạng ba:

MM. Ng-văn-Nhành, Ngô-huy-Ban, Văn-quang-Thụy, Quan-v-Vinh, Ng-phụng-Kỳ, Ng-thanh-Long, Ng-kim-Thinh, Ng-v-Phùng, Trần-xuân-Chất, Vương-văn-Ôn, Vũ - thường - Trang, Trần-tấn-Bính, Nguyễn-v-Bái, Phan-chéong-Woung, Hà-văn-Ba, Thanh-huang-Huân, Ng-văn-Sang, Trần-đức-Trinh.

Thăng thư-ký hạng tư:

MM. Trần-tái-Hiệp, Phạm-v-Tam, Ng-duy-Uyên, Bùi-đình-Man, Đặng-hữu-Thiệp, Ng-v-Mục dit Tư.

Thăng thư ký hạng năm:

MM. Ng-hữu-Tiến, Ng-gia Kiên, Ng-Liệu, Teo-Youlong, Trần-x.-Xuyên, Ng. - Nhứt - Quang, Trần-xuân-Lan-Đoàn-tu-An, Lưu-v-Bích, Ng.-hữu-Tài, Trần-v-Chuyên dit Sơn, Vũ-văn-Phú.

Một chiếc sà lan đắm. — Chiều hôm qua hồi 5 giờ 15 có một chiếc *sà lan* của công-ty Chợ-điền ở Tuyên-quang chởước 40 tấn quặng mỏ, khi về đến chỗ đê Fellonneau trông ra vì đứt một cái dây tam cố mà đụng phải một đống đá rồi đắm mất. Có 4 người cu li, ba người đàn-ông và một người đàn-bà đi chiếc sà-lan ấy đều chết đuối. Người ta cho tìm xác ngay, nhưng vẫn chưa thấy là vì nước chảy mạnh lắm.

Bọn kẻ cắp đèn. — Tối hôm qua, lúc bà hồ Hoàn-kiếm thắp đèn giấy thì có lẫm đứa vừa trẻ con vừa người lớn đến giật đèn chực ăn cắp. Những đứa bị lính cảnh-sát bắt được đều phải giải về sở Cẩm hàng Trống cả. Lẫm đứa trong bọn ấy sáng hôm nay đã phải giải ra Tòa án.

CÔNG-TY ĐIỆN-KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Tôi về Pháp, kể từ 17 juillet này, việc tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp về quyền Monsieur Manus, vậy các thư tín sẽ gởi cho Monsieur Manus.

Tổng quản-lý,
G. PELLETIER

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	14 Juillet hồi 6 giờ	15	15 Juillet hồi 6 giờ
Lao-kay	78.80	»	79.60
Yên-báy	29.47	»	30.17
Việt-trì	14 68	»	14 63
Hanoi	10.47	»	10.28
Vạn-yên	12.40	»	13.60
Hòa-bình	7.14	»	7.80
Tuyên-quang	7.70	»	7 80
Phủ-đoan	22.51	»	22 21
Phủ Yên-bình	0 80	»	0 85

Trên sông Thái-bình

	14 Juillet hồi 6 giờ	15 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên	21.40	20.55
Lẫm	3.70	3.60
Phủ lạng thương	4.10	
Đáp-cầu	4.50	4.42
Phả-lại	4 31	

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ngày hội 14 juillet. — Theo như chương-trình đã đăng trước, đúng 6 giờ chiều ngày 13 nổ xong một hồi đại-bác thì bảy giờ nhân-dân lại càng náo-nức riết, bắt lũ ấy đến bọn khác lần lượt kéo nhau lên trước cửa trại lính Bouët để chờ xem cuộc rước đèn. Tuy vậy mà cuộc rước sư-tử của các bang Khách cũng chẳng phải tẻ, nên chi tới khi bọn họ rước lên phố Tây thì người càng thêm đông hơn.

Những kiểu đèn thì năm nay xem ra cũng thường và ít hơn mọi lần, bởi vậy đám rước có phần kém bề rực rỡ. Đồng hồ phòng Thương-mại đánh rứt chín tiếng thì kèn hiệu bèn nổi rồi đến âm-nhạc tiếp theo hết một bài mới bắt đầu rước đi các phố. Vui nhất ở phố Tây, khi đám rước đi qua các nhà hàng lớn và các khách sạn đều thi nhau đốt thuốc xanh đỏ trông rất ngoạn mục.

Sáu giờ sáng ngày 14 nổ xong một hồi đại-bác thì trông ra cửa tòa Đốc-lý đã nhan nhản những người đứng chờ xem các cuộc vui. Có một điều khiến nhiều người chờ xem cuộc điểm binh mãi không thấy thì bàn tán hoài, chứ không biết rằng vì ngày hội này rơi vào giữa mùa viêm-nhiệt nên quan binh phải tạm bãi.

Từ 7 giờ rưỡi trở đi cho đến gần 10 giờ có các cuộc thi xe đạp, thi chạy, thi đội thùng, thi kéo dây và thi chọc nước. Những trò chơi này xem ra cuộc thi xe đạp vất vả nhất; nên người dự cuộc không được đông.

Đến buổi trưa có hát tuồng, leo cột mỡ và đánh đu, nhưng có lẽ vì người ta sợ ông thần nóng mà không thiết mấy, chỉ thiết ở mấy quán hàng bán nước nên bọn xẩm xoan mới có phần nhờ.

Năm giờ chiều thì bơi ở sông Cấm vui hơn cả, vì cuộc chơi này để ở mặt nước lại vào chiều mát nên người xem rất đông. Nhưng mà chỉ phiền một nỗi, là những chải dự cuộc không được nhiều và hình như những người bơi thì thông lưng nhau nên sự tranh đua không được hăng-hái, thì còn lấy gì làm vui!

Đến 18 giờ lại có một hồi đại bác nữa, rồi ở nhà hát, đường Amiral-Courbet và trước cửa tòa Đốc-lý đều được đèn xếp và đèn điện sáng choang choáng. Đúng 20 giờ chớp bóng được nửa giờ thì ở đám đất Sallé bắt đầu đốt cây bông, và ở vườn hoa nhà hát cử nhạc. Đang cuộc vui chưa hết thì trời lác đác mưa làm nhiều người sợ ướt phải bỏ về. Tuy vậy mà cái nút người ở trong đám hội vẫn nào nhiệt đến gần một giờ đêm mới thấy thưa dần.

Lại có súng đạn lậu. — Vừa rồi sở Thương-chính có bắt được một cái thuyền ở Haiphong đi, chở một bọn súng lục, cả thảy 21 cái và ước 2 nghìn viên đạn. Cái người đàn bà bán súng và đạn ấy đã phải bắt ngay.

Một cái trộm ở nhà khách-sạn. — Đêm hôm 11 juillet, có một ông Tây làm công cho công-ti mỏ than ở Hongay qua chơi Haiphong trọ tại một nhà khách-sạn Nhật-bản, đêm ngủ treo cái áo lên trên một cái ghế. Vì trời nực, cửa sổ để ngỏ, kẻ trộm vào lần túi áo lấy mất cái ví đựng 4 cái giấy biên-lai của nhà Ngân-hàng Đông-pháp là 2540 đồng và một cái ngân-phiếu 8500 francs với 140 đồng bạc giấy.

Đi xem hội bị mất cắp. — Có hai người nhà quê ra xem hội và đi sắm sửa một thể, trong mình dắt mấy chục bạc bị kẻ cắp cắt mất cả, mà không biết, nên mới rủ nhau vào đánh chén ở cao-lâu, trật ra không có tiền trả. Về sau hai người nói mãi với chủ quán, nhưng vì thử không có cái khăn lượt hay cái nón mới gửi thì cũng khó lòng đi thoát được với các chú.

Một cái bão thai. — Hồi 10 giờ rưỡi đêm thứ sáu ở đường Dư-hàng có một cái bão thai đứa con trai vứt ở đó. Sau khi khám biên xong thì đưa vào nhà xác để đem chôn.

BẮC-NINH (Thuận-thành)

Cướp bạc thuế. — Hồi 11 giờ đêm hôm mồng 3 tháng 7 tây này có một bọn quân gian độ hơn 10 đứa vác sào gậy giáo mác, vào cướp bạc thuế ở nhà ông chánh hương-hội Mậu ở làng Mẫn-xá, vì chúng biết ông chánh hương-hội làng Mẫn-xá là bác lý-trưởng làng ấy, mà lý-trưởng thu thuế, đến tối lại đem đến nhà ông là gửi.

Quân gian đổ biết hôm ấy lý-trưởng đã thu thuế đê, sáng đem bạc thuế xuống phủ trình kiểm, tối lại đem bạc thuế đến gửi nhà ông bác nên đến đêm chúng cắt lũy vào, nhưng nhà ông chánh hội Mậu vẫn thức, nên người thì chạy bạc thuế, người thì đánh nhau với chúng. Tuy chúng không cướp được bạc thuế chúng cũng cướp được con bò và ít đồ vật.

Nhân lúc bấy giờ thấy đội-trú đem lính đi tuần qua đấy, nghe thấy trống cứu liên và tiếng người la ầm-ỏi nên đội-trú liền thúc lính đến ứng cứu, quân gian cự lại, thấy đội-trú phải bắn một phát súng, thì chúng đều bỏ bò và vật liệu mà chúng đã cướp được cùng sào gậy giáo mác lại mà chạy lấy người.

Bấy giờ thấy đội-chú thúc dân làng đuổi đánh bắt được một tên cướp, còn vì đêm hôm đó tối quá nên chúng tẩu thoát được cả.

Tên cướp bắt được giải về phủ nha đã xét hỏi, thì nghe đâu nó cũng là người làng ấy!

Đông-trí lại cảo

QUỐC-OAI (Sơn-tây)

Khỏ về các ông bẹp tai! — Tại nơi phủ-lị, mấy năm trước đã thành ra một nơi sầm uất khá vui, vì người các nơi về ở đó buôn bán đông lắm. Nhưng từ năm ngoái tới đây vì cái tai nạn bắt kỳ mà khiến cho mọi người buôn bán phải chán nản không ai còn muốn giờ đói ra làm gì nữa, vì cứ thỉnh thoảng lại bị hỏa tai, có mấy nhà khá giả chỉ vì cái nạn bất kỳ ấy mà đến nỗi không còn cái bát mà ăn. Mà nào có phải sự sợ phỏng vỏ ý đâu, người ta đã xét biết ra rằng có mấy ông bẹp tai vì đốt cơm đen nên dùng kế ám hại để hòi của đó, chẳng thế mà mấy đám cháy người ta biết mà cứu ngay được thì đâu thấy có cuộn để dất ở mái nhà cả. Ôi! ai ngờ các ông bẹp tai mà lại có cái thủ đoạn tàn-khốc đến thế nhỉ? Mong rằng quan trên sẽ lưu ý cho. T.V. lai cảo

NAM-ĐỊNH

Hội 14 Juillet năm nay. — Tối hôm 13 hồi 20 giờ rước đuốc, có 2 phường nhạc binh của tỉnh ra giúp. Đám rước khởi hành tự tòa sứ, đi quanh các phố rồi về trại khố đỏ.

21 giờ tại dinh quan Đốc-lý, các quí-quan có tổ chức một cuộc hát rất vui.

Hát đến giờ nghỉ thì quan Đốc-lý có đọc một cái thư của xã Pinon quận Aisne viết sang cảm ơn ông Nguyễn-văn-Ích thư-ký ngạch Tòa-sứ và ông đã có hảo tâm gửi sang giúp xã ấy là xã bị tan phá trong cuộc chiến-tranh một món tiền là 3690 francs.

Sang đến ngày 14 Juillet thì buổi sáng không có cuộc điểm binh như mọi năm; chỉ có những trò vặt như leo cột mỡ, đánh đu, nhảy bị, chọc thùng, thi xe đạp, v. v.

Cuộc thi nhảm mặt thì năm nay đã bỏ đi được rồi

21 giờ đốt cây bông ở phố Paul-Bert, người đi xem phải tranh nhau chỗ đứng.

Thuyên chuyển. — Ông Dương-trung-Hoàng thư-ký tòa án Tây mới có lệnh đổi đi Vinh,

Hồi 7 giờ tối hôm chủ nhật vừa rồi, ông Hoàng có đặt tiệc để từ biệt các anh em trong tỉnh. Ông Hoàng là người đứng đắn và từ-tế cho nên các bà con quen biết ai cũng lấy làm mến tiếc lắm.

PHỦ-LÝ

Người nhà ai? — Cách mấy hôm nay có một bà lão chừng ngoại 50, bị ô tô đè phải toạc đầu, nằm ở nhà thương Phủ-lý, mê man bất tỉnh nhân sự, không thưởng quê quán ở đâu. Vậy nhà ai có người nhà đi đâu xa chưa thấy về thì đến nhà thương mà hỏi thăm.

HƯNG-YÊN

Hội Tây. — Vì lụt lội cho nên hội Tây năm nay không mở trò vui gì cả. Trong thành phố chỉ treo cờ mà thôi.

TUYÊN QUANG

Chết đuối vì lụt. — Ở Dạnh-lại thuộc đồn điền mỏ Tràng-đà vừa rồi có người đàn bà 28 tuổi đến buổi lâm đi đưa cơm cho người nhà, vì không biết lội nên sa xuống hố chết đuối.

Ở tỉnh này cái nạn lụt phố năm nào cũng có, mà nước lên rất chóng chỉ độ một ngày lên đến 7, 8 thước tây, nhiều lần không kịp phòng bị gì cả; chỉ khổ cho bọn lao-động làm ăn không những chết vì nước lụt mà thôi lại chết vì đói khát nữa. Có khi đêm ngủ mê mẩy giường phản nỗi cả, thế thì bỏ đi đâu mà chạy, mà nhà lại ở chỗ đồng không rừng vắng rất là nguy hiểm, ai biết đâu mà cứu.

Đò ngang. — Mỏ Tràng-đà là chỗ làm ăn đông đúc có hàng mấy nghìn con người, qua sông có đến 5, 6 phà chưa hết, thế mà về mùa nước lên ở chỗ ghềnh Trì trên khu mỏ Đèm-hồng có người gọi đùa là xoáy-cò, nước cuộn rất ghê, nên những tay non không đi nổi. Năm xưa đã có lần đắm một cái phà. Mong rằng quan sứ và ông chủ mỏ Tràng-đà nên điều đình mà dùng cốt mìn đánh vỡ những đá mọc ở ghềnh ấy thì thật là may cho khách qua đò lắm.

NGHĨA-LỘ (YÊN-BÁY)

Chuyện ma cà-rồng. — Ai bước chân tới đây cũng được nghe câu chuyện ma cà-rồng ghê gớm rồi. — Song những người học-thức nghe câu chuyện ấy cũng cho là một câu chuyện dị-đoan. Cứ như ý người Thổ thì những người có ma cà-rồng, thường đêm khuya thanh vắng, biến hình ra con chó hung hung đen, chạy rông ngoài đường, người thấy mùi nhà ai có người ốm đau, mạn nhọt, lại biến hình ra một vật vô hình đến hút hết khí huyết người ta. Trong nhà biết, đi mời thầy cúng người Thổ về cúng thì qua nạn, không biết ra thì bị chết vì con ma cà-rồng ăn. Tiếc rằng tôi ở đây đã gần 3 năm giới mà không để mục-kích hình dáng ma cà-rồng thế nào. Mọi rồi có một người kinh đau tức ở ngực đã 4, 5 hôm bà con quen biết đến thăm, trông mách bảo thuốc thang gì, chẳng hóa ra chỉ bảo đi mời người Thổ về lăn trứng xem tà ma nào trêu ghẹo. Khi người Thổ làm trứng xong, nói cả quyết rằng chính con ma cà-rồng đang ăn ở hai lá phổi. Trong nhà lo sợ mê man, vội vàng mổ lợn gà để người Thổ cúng mất hai ngày đêm, mà bệnh nhân vẫn lăng bệnh. May sao tối qua chơi nhà đó, thấy bệnh nhân đang kêu khóc vật vã trên giường, tôi bèn bảo người nhà mang lên nhà thương mà điều-trị. Cách hôm sau thì đã bình-phục.

Vậy bà con ta, nên coi đó bỏ sự mê tín này đi. Đã còn có khi đồ mồ-hôi nữa là người. Gặp khi ốm đau, phải nên tìm thầy chạy thuốc, chứ tà ma nào dám trêu ghẹo người đương-gian. Vẫn biết rằng ở đâu theo thầy thổ phong-tục đó, song theo điều hay, cứ có ai theo điều dở và điều huyễn hoặc, chẳng bỏ làm trò cười cho thiên hạ.

Viêng-Lỗ

VIỆC KINH-ĐÔ

Ông Tí và ông Thiêng. — Ta nói đến tiếng ông Tí và ông Thiêng nước ta ai lại chẳng biết rằng ông Tí ông Thiêng là con chuột. Vì sao mà ta lại kêu bằng ông Tí ông Thiêng mà tên chuột không nói? vì giống chuột có tánh gian cật hay phá hại áo quần gạo thóc và đồ khí dụng cho đến trướng liễn mùng mán vật gì nó cũng phá hại, thậm chí đến đồ cất ở trong rương hòm áo nó cũng khoét lỗ chui vào mà cắn phá. Lẫm người đã thiết pháp đặt bẫy làm thuốc độc mà trừ nó thì nó lại cần phá thêm, vì thế mà người ta thường tin dị đoan bảo rằng loài chuột có tri giác nên xem nó như là qui-thần chẳng dám kêu tên phải gọi là ông Tí ông Thiêng, thậm chí có nơi phải cúng cấp để cầu khỏi phá hại. Lẫm ông già bà cả thường nói lại rằng: buổi trước những người giữ kho tàng của ta thường mỗi năm phải cúng bốn lượt thì những đồ hóa hạng để trong kho mới khỏi hư hại vì chuột, đến nay thì sự cúng cấp ấy đã chẳng thấy, tưởng rằng lễ đi đoan đã không ai tin, mà thói ngày dại đã sắp hết. Ai ngờ nay vẫn được còn.

Vừa rồi một nhà kia cũng là nhà bảo-phú ở kinh thành lại cũng có cửa cải phong-phú, mà gia thanh của nhà ấy nghe cũng đã có tiến-bộ văn-minh. Tuy thế mặc dầu mà cái tư-tưởng vẫn còn khờ dại lắm. Vừa rồi người ta đã trông thấy nhà ấy đặt bàn cúng chuột lại có mời cả thầy phù-thầy đến để cúng, xem như thế thì đủ biết sự mê tín dị đoan chưa có thể tiêu trừ được hết vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Huyện cải làm phủ. — Mới có chỉ-dụ ra cho cải huyện Hoằng-hóa và huyện Đông-sơn làm phủ.

Vậy từ nay mà đi, hai nơi ấy kêu là phủ Hoằng-hóa và phủ Đông-sơn.

Có thể mới chữa cho thuốc bệnh. — Vừa rồi ở làng Kiều-đại tổng Bố-đức, huyện Đông-sơn có người đàn-bà là thị Trinh phát bệnh điên cuồng từ khi chồng mụ mắc bệnh chó dại cắn chết. Đã mấy tháng nay thị Trinh mắc bệnh lây vì nọc chó dại mà không ai biết cứ nghĩ là mụ nó phát ngộ, chạy chữa mãi không khỏi, tự nhiên có người lính khố-xanh mãn khóa tên là Cả, người làng Hùng-vận thuộc huyện Hoằng-hóa, sang chơi thấy thị Trinh điên-cuồng thì tự đắc rằng hồi đi lính có học được bài thuốc chữa điên rất hiệu nghiệm bèn cho thị Trinh uống một chén — Uống xong điên chiều,

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

Ai được phiếu công-thải?

Những ông được phiếu công-thải hàng ngàn đồng trở lên tất ông nào cũng sẵn lòng làm phúc. Vậy xin hiến các ông một cách làm phúc, rất công hiệu là mua trữ lấy ít thuốc **hoàn tán thuốc gia truyền** *và sâm quế thục cao thượng-hạng ở hiệu* **QUẾ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi** *để dành mà cứu cấp cho những người bệnh hoạn thì không gì làm phúc bằng.*

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri không thể không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư là báo này.

Thuốc thoa Cadum

để trị

các bịnh ngoài da

Những kẻ hay ngứa gải đau đớn đã lâu năm, hễ dùng thuốc thoa Cadum mà thoa thì êm ái nhẹ liền, ăn ngủ lại đặng, khỏi lo có những bịnh ngoài da, nào là: nổi phong, nổi đơn, nổi mụt, nổi nhọt, ghẻ ngứa, bị trầy da, đứt tay đứt chơn, bị phỏng, có lát, nổi mày-đay, nổi vẩy-cá, sẩn-sưởng, cưởng mụt nấy mụt kia, vân, vân.

Các ông các bà hay nhớ ngày nào thì mua ngày nấy, cho đặng một hộp thuốc ấy, hỏi tiệm bán thuốc quen của các ông các bà thì có.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 15 Juillet 1924

ĐỨC ÔNG LỚN TUẦN CHANH

(Hồi thứ nhất)

Đến thờ ngài ở Ninh-giang

Sự tích hay, nhiều trò lạ

Có lối 3 đầu và các con giống ra trò trông rất rực rỡ.

Tối thứ tư 16 Juillet 1924

ĐỨC ÔNG LỚN TUẦN-CHANH

(Hồi thứ nhì)

Cũng có các con giống như hồi thứ nhất.

Vở hát « MỘT TRẬN CƯỜI » bán tại Sán-nhiên-đài và nhà in Mac-đinh-Tư cùng các cửa hàng sách, giá 2 hào một quyển.

Ta nên chú ý!

Thuốc này sẽ thí nghiệm thứ thuốc công-hiệu hơn, nhưng mà thật là hay thì dùng có một mũi thôi, là những thứ thuốc mũi nhỏ như vậy có thể dùng luôn nhỏ nhiều mũi đem ra bán cho nhà có bịnh được.

Bộ máy có một thứ thuốc trong mấy thứ rẻ hay đẹp thật là nhất thứ trong y-giới, ai cũng phải chịu là tốt hơn cả.

Thứ thuốc ấy là thuốc giải độc.

Dépuratif Sensal

Chuyên-trị những chứng tổ chốc, mụn nhọt, đau đanh, gái-gọc, nhất là những chứng đã dùng nhiều thuốc khác mà chưa khỏi, như là đau xương, phát độc, khi huyết không được thông, thành ra nhiều đầu, đau lưng, đau lưng, đường tiểu, giang-mai sau nó độc tiết ra, cũng phải những chứng ấy phải dùng nó mới được.

Trong hai tuần lễ đã nổi rõ sự hiệu-nghiệm của thuốc *DÉPURATIF SENSAL*. Từ mấy đến nay có mấy trăm lá in không nói thêm gì nữa, là vì ở đó cho độc-giả cần-lận đọc kỹ cái bài thư khải sau.

Bên nay xin nói về các bịnh ngoài da nhờ có thuốc *DÉPURATIF SENSAL* chữa rất để.

Các bịnh ấy hay sinh ra ngứa, nên thường đến đêm lắm. Các bịnh ấy lại phải tiêm vào người nghỉ nhiều.

Ở xứ này nhiều dân ta ở không biết vệ sinh, nên các bịnh ngoài da hay sinh ra lắm, vậy ta phải kiếm sức mà trừ khử nó đi. Vì thế nên mới nhờ ra thuốc *DÉPURATIF SENSAL* nay.

Trong các bịnh ta thường thấy luôn, có bịnh *ECZEMA* rất là ác liệt, làm nhọc thân thể có những nổi nhỏ, nổi ấy lúc khô lại chẳng nổi, làm cho thân thể trông rất ghê.

Bịnh *ERYTHEME INTERTRIGO* làm cho chẳng nước nổi đi, mùi rất ghê tởm. Người mắc bịnh đau đớn lắm.

Bịnh *HERPES* hay sinh ra ở những cơ-quan sinh-dục.

Bịnh *HERPES CERCINÉ* rất là khó chịu, nhất là trong khi nóng nực.

Bảo đảm, đảm xây, phi lê, v. v.

Thời nên kể hết những bịnh công đề, et trong các bịnh ngoài da, thì các bịnh trên này thường sinh ra nhiều nhất. Ta nên khuyên ai có bịnh nên dùng thuốc *DÉPURATIF SENSAL* mau lên. Thuốc ấy hay.

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert

trước cửa hiệu Godard

Cần các thứ thuốc mà dùng rẻ có bịnh nặt thời nặng, chỉ có thứ thuốc mỏ POMMADE SAINT ANDRÉ là công-hiệu nhất.

HỘI-ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thời sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jauréguiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

2094. Y. M. GRENÉS.

HIỆU

MINH-DƯƠNG

MAI-CHÍNH TỔNG CỤC

của Đông pháp Yên-thảo công-ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ BÌ-BÀ

Gần phố hàng Gai số 83.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Demart, bào-chế sinh-viên hạng nhất về cao-đẳng học đường Paris đã một năm nay. Ông Demart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, nhờ về thế mà hiệu bào chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gửi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Chết đuối. — Mới rồi ở làng Hướng phương thuộc phủ Quảng-trạch có một đứa mục-đồng cưỡi trâu lội sang sông, chẳng may gặp phải dòng nước chảy riết, trâu bị đuối, đứa mục-đồng bị chết đắm, đến khi vớt lên được thì đã lạnh ngắt rồi, không sao cứu được nữa.

Hôi Nách có thuốc chữa khỏi được

Bản hiệu rất lấy làm vui lòng về sự nghiên-cứu ra được một thứ thuốc Hôi Nách, mà lại được cả người ba xứ Trung Nam Bắc-kỳ cùng cổ lòng tín dụng rất nhiều, vậy bây giờ bản hiệu có thể nói quyết là bệnh Hôi Nách có thuốc chữa khỏi được. Nếu ông bà nào cần dùng, xin đến hoặc gửi thư về tận bản hiệu mà mua thì mới khỏi mua lầm phải thứ thuốc giả hiệu.

Giá mỗi hộp: 1$00

Gửi đi các tỉnh: 1 30

QUANG-TÊ

29, phố Gia-ngư, Hanoi

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC, CHỮA ĐỦ CÁC THỨ BỆNH CHO ĐÀN ÔNG, ĐÀN BÀ VÀ THỂ CON

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. . . . 0$ 30

Tiền cước mỗi quyển . 0 , 12

Ai ở xa xin viết thư về cho

ông BÙI-XUÂN-THANH

61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

SỞ THƯ LỢI ĐƯỜNG HỎA-XA ĐÔNG-PHÁP

Yết-thị cải-chính

Việc đấu-giá bán khí dụng và vật liệu dùng về các nhà ga đường Vinh-Đồng hà trước kia định về ngày 10 Septembre 1924, nay hoãn đến ngày 10 Octobre 1924, hồi 9 giờ.

Thưởng chè thơm

Xin mời quí-khách chiếu-cố sơi chè **SINH-THÁI**; trong những gói chè **SINH-THÁI** phần nhiều là có phiếu thưởng chè nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có **giá trị**, chứ không giảm thưởng lặt vặt 1 2 xu.

Xin quá bộ đến hiệu.

SINH-THÁI

31 Giữa Phố hàng Ngang, 31

HANOI

Bột ăn **PHOSPHATINE FALIÈRES** danh tiếng lâu nay, bán gởi đựng trong hộp thiết hàng chỉ khít kinh lắm.

Có mua nhuộng cho được bột **PHOSPHATINE FALIÈRES** cùng bổ tinh thần, ích cho con nít mắt sữa, người lớn đau huyết, ông già ba ca liệt nhược, cùng là kẻ có đau ốm mới mạnh.

Có trữ bán cùng hết — Tại chỗ thì ở Paris, số 6, đường La Tacherie.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô dán bài, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY nói số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chăn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá công hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 HÀ-THỊNH bành chủ

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Thủy-nguyệt hòa-thượng nói:

— Có một gã là mặt, không biết ở đâu, dám tự tiện vào đây mà dò-la sự bí-mật của ta, ta đã nhốt trong tĩnh-thất rồi. Các ngươi mau mau kéo vào, trói chặt nó lại, mà thi cho nó một nhát dao!

Các đồ đệ vâng lệnh, chạy vào tĩnh thất, trói *Mã-lâm* lại, bắt quì ở dưới đất. *Thủy-nguyệt* hòa-thượng tay cầm một lưỡi dao sáng quắc, chạy đến mà mắng rằng:

— Mày ở đâu tự nhiên dẫn thân đến đây cầu lấy cái chết, chứ có phải là ta đến tìm bắt mày đâu!

Mã-lâm van-lạy mà rằng:

— Bạch lạy sư-phụ! Chúng tôi trót dại không biết, xin sư-phụ mở lượng hải hà mà tha chết cho thì chúng tôi được đội ơn vô cùng!

Thủy-nguyệt hòa thượng quát to lên mà rằng:

Còn nói chi nữa! Ta tha mày cũng được, nhưng rồi mày ra ngoài nói càn nói dỗ, để làm tổn-hoại danh-giá của ta phải không!

Nói xong, giơ dao toan đâm chết *Mã-lâm*. *Mã lâm* nói:

— Nếu sư-phụ không tha tôi thì xin sư-phụ cho tôi được toàn thi-thể!

Nói xong, hai hàng nước mắt chảy xuống như mưa. Các đồ-đệ nói với *Thủy-nguyệt* hòa-thượng rằng:

— Nếu hắn đã xin như vậy thì hãt-tắt sư-phụ phải cố phạm sát-giới làm chi, chi-bằng cứ cho hắn vào nhà hầm, rồi hắn cũng phải chết.

Thủy-nguyệt hòa-thượng gật đầu. Các đồ đệ giải *Mã-lâm* đến chỗ nhà hầm, rồi mở cửa hầm, bỏ chàng xuống đấy. Cái hầm ấy gọi là *Oa-đề-lao*, nâu mấy đều người. Người đã xuống đấy thì không thể nào mà leo lên được. Chúng bỏ *Mã-lâm* xuống hầm, khóa chặt cửa lại, còn biết kiếp nào cho lại được lên.

Mã-lâm xuống đến đáy hầm, ngành nhìn xung quanh, chỉ thấy tối đen như mực, chẳng có một chút ánh sáng nào cả. Chàng lấy tay dò thì lổng-chổng những xương người, nhưng chàng chẳng biết cái chi chi cả.

Số là *Thủy-nguyệt* hòa-thượng bắt bọn phụ-nữ về, hễ có người nào tiết-liệt không theo thì hắn đem bỏ xuống hầm, chỉ trong mấy ngày thì đói mà chết rũ ra đấy. Lâu ngày xương người thành đống, chất đầy ở dưới hầm.

Mã-lâm ở dưới hầm, vật mình lăn khóc mà phàn-nàn rằng:

— Biết thế này thì ta cứ ở nhà cho xong! Dẫu quan có bắt ta đem tra-tấn, cũng chưa đến nỗi chết!

Mã-lâm nghĩ đến bệnh-thế bà thân-mẫu ở nhà, lại kêu gào mà khóc rằng:

— Thân-mẫu ơi! Thân-mẫu có biết rằng con chết ở chỗ này hay không?

Mã lâm càng nghĩ bao nhiêu, trong lòng càng thêm đau-đớn, lại nức-nở khóc hoài. Vò-rõ một thân, chẳng biết ngày đêm nào cả, lâu dần thấy đói, chàng đang lưỡng-lự thì bỗng sực nhớ trong mình có giắt mấy lạng nhân-sâm.

Số là khi trước bà thân-mẫu ở nhà bị bệnh, chàng lấy nhân-sâm để sắc cho mẹ uống, có giắt sẵn mấy lạng ở trong mình, phòng khi cần kíp, dùng đến cho tiện. Đến khi ra đi vẫn còn đem theo. May nhờ có mấy lạng sâm ấy mà chàng chưa đến nỗi chết.

HỒI THỨ LII

Lại nói chuyện bấy giờ đang tiết Trung-thu, vua *Vũ-tôn* yến-ẩm ở trong cung. Khi đến canh khuya, trông thấy bóng trăng vằng-vặc, sáng như ban ngày, mới thay hình cải dạng, lẻn bước ra ngoài phố để đi ngoạn nguyệt.

Trong khi đi đường, gặp một bọn phụ-nữ cũng đi ngoạn nguyệt, đang cùng nhau cười cười nói nói. Vua *Vũ-tôn* tránh ra một bên, nhường cho bọn phụ-nữ đi.

Khi bọn phụ-nữ đi khỏi rồi, vua *Vũ-tôn* lại lững-thững đi một mình, ngẩng đầu trông lên bỗng thấy một tòa nhà cao-lớn, ngoài cửa có treo đôi câu đối như sau này:

« *Khách tới ba nghìn người mũ* [*mãng,*

« *Quân reo trăm vạn tiếng tỳ hưu* »

Vua *Vũ-tôn* thấy vậy, biết là dinh một vị quốc-công *Từ-hoành-cơ*, mới nghĩ thầm rằng: Trẫm hãy vào đây xem ngắm một chút, rồi sau sẽ về cung.

Vua *Vũ-tôn* thẳng bước tiến vào, bấy giờ người canh cửa bỏ đi uống rượu tưởng nguyệt cả, không có ai ở đấy. Vua *Vũ tôn* đi thẳng vào nơi thư-phòng, nghe có tiếng người đọc sách.

Vua *Vũ-tôn* nghĩ thầm: Đang lúc trăng thu cảnh đẹp như thế này, không đi ngoạn-nguyệt mà lại ra công đọc sách, chẳng biết người thế nào, âu là trẫm lẻn vào nghe thử. Vua *Vũ-tôn* nghĩ vậy, mới rón-rén đến bên cửa sổ, đứng nghe đọc sách.

Khi đọc sách xong, lại tức cảnh ngâm một bài thơ như sau này:

« *Ngẩm cảnh trời thu nghỉ nỗi xa,*

« *Mảnh trăng soi rạng vẻ sơn-hà.*

« *Đêm khuya chung bóng đèn cùng* [*sách,*

« *Gánh nặng hai vai nước với nhà.*

« *Trăm mối tơ vương lòng tráng-sĩ,*

« *Năm canh gương rõ mặt thường-* [*nga.*

« *Rồng mây chưa tỏ tài khang-tế,*

« *Chị nguyệt ngờ đâu đã biết ta.*

Vua *Vũ-tôn* nghe xong bài thơ ấy, nghĩ thầm: Lời văn thanh-tú, thật là một bậc kỳ-tài, trẫm phải vào xem ai mới được. Vua *Vũ-tôn* liền bước vào mà hỏi rằng:

— *Từ-hoành-cơ* tiên-sinh có đây không?

Người ngâm thơ ấy là ai? Nguyên là *Lâm-chương*. Từ khi bị *Hoa-vinh-ngọc* tướng-công bỏ mục vào ngục, đuổi ra ngoài cửa công-viên, ngẫm-nghĩ cầm-tức, đêm đầu xuống sông, gặp *Từ-hoành-cơ* cứu vớt đem về. Ngày hôm sau *Từ-hoành-cơ* quốc-công đãng một bản tâu, nhưng thiên-tử cho là có văn vẻ bất hòa mà không xét tới *Từ-hoành-cơ* quốc-công mới nuôi chàng ở đấy để dạy con học.

Bấy giờ chàng *Lâm-chương* nghe tiếng người gọi hỏi *Từ hoành cơ*, nghĩ thầm: Người này tất là huynh-trưởng *Từ* quốc-công chi đây! vội-vàng chạy ra nghênh-tiếp.

Vua *Vũ-tôn* ngẩng nhìn, thấy một chàng thư-sinh khăn áo nho-nhã, nhưng thân thể thấp lùn, tướng hình ngũ đoản, niên-kỷ độ ngoài 50 tuổi.

Vua *Vũ-tôn* đi thẳng vào trong thư phòng. *Lâm chương* chỉ chào, vua *Vũ-tôn* chỉ rẽ gật đầu một cái. *Lâm-chương* có ý không bằng lòng. Nghĩ thầm: Quái lạ! không biết người đâu mà vô-lễ đến như thế!

Tuy vậy mà *Lâm-chương* vẫn cố nhẫn-nại, lại nói:

— Xin mời tiên-sinh ngồi!

Vua *Vũ-tôn* cũng khiêm-tốn chút nào cả, cứ nghiễm-nhiên mà ngồi xuống ghế *Lâm-chương* nghĩ thầm: Người này có lẽ là cữu-phụ *Từ hoành-cơ* quốc-công chăng, cho nên mới không cần phải cùng ta khiêm-tốn. Nếu không thì sao lại nghiễm-nhiên mà ngồi xuống ghế như thế kia!

Vua *Vũ-tôn* hỏi *Lâm-chương* rằng:

— Tiên-sinh với *Từ-hoành cơ* đây là thế nào?

Lâm chương nghe câu hỏi, lại nghĩ thầm rằng: Ta trông người này tướng-mạo khác thường, mà cớ sao lại hỏi những câu đường-đột như thế!

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Vị thuốc kiến hiệu

1) **Hoa-liễu-giải-độc-hoàn**, thuốc này các vị thiếu-niên đã nhiều Ngài tắc dụng, vì nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1 p. 00.

2) **Thuốc-ho, ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống giá nửa chai nhẹ ngay lập tức**, mỗi lọ 0 p. 30.

3) **Thuốc lị, bệnh lị thì lâm thử, có đỏ, có trắng, hoặc sáng, hoặc xuyết, hễ không có thiếu phát y trị, thực dễ hại người, thứ thuốc này có thể trị các chứng lị, mỗi chai 0 p. 30.**

4) **Thuốc cam trẻ nhãi kiến hiệu**, thuốc này trẻ thèm ăn lắm, mà trị mọi chứng cam, mỗi lọ 0 p. 10.

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc nên hết điều gì xin trẻ lời ngay.

Quí khách ở xa, từ 1 p. trở lên mấy gửi, và cho xin tiền trước mỗi đồng thêm 0 p. 20.

SIOU-HANG-LAM
108, phố hàng Buồm, Hanoi

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thấy huyết vấn.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thần-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phải làm cho hay ho vật, nông thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có hội đồng các quan Thầy thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
BÀU BO

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thực hiệu nầy chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ. ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU mới bị hay là có để lâu rồi. Trong 232 người A-Rập dùng thuốc nầy thì lành bịnh hết 231 người (Vì theo lời phúc các lương-y ở Alger)
BÁN TẠI SỞ SPÉCIALITÉS PEYRARD
66, Rue de Grenelle, PARIS
và cùng các nhà thuốc có danh.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh gió.

Mắc bệnh gió, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh gió, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

8 $ 60 một ống sáu cachets

Tuổi mà người đàn-bà phải còng lưng

45 tuổi

GIỜ VỀ GIÀ thì thường hay nóng dần, tức hơi, chóng mặt, luôn luôn, đau thận, đi táo, hay mệt và khó chịu trong người. Lúc bấy giờ thì những chứng tự mâu lại càng nặng có. Khi ấy nên uống thuốc điều hòa mà các lương-y ai cũng cho là công-hiệu. Thuốc ấy là

Dépuratif Richelet

rất công-hiệu trong những bệnh đã kể trên nay. Dùng nó thì khỏi-nguyệt điều hòa, không làm đau đớn gì cả. Thuốc nay lại rất nhiệm trong những bệnh tức nay : đau xương, tỳ mệt ở các huyệt-quản và các tiểu-bệnh người ta thích là hắc-lào, mẩn cỏ các nốt mẩn, mẩn sẻo. Thuốc này bán ở các hàng lục-hợp to và các hàng thuốc vật

Bác gửi tiền cước, mới gửi

HỠI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRỈ, nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì hãy mua thử thuốc bôi POMMADE ROYER đúng đã ngày lớn lên sẽ khỏi hẳn.
Ở Bắc-kỳ mới có bán tại hiệu CHAPRON
Ở Trung-kỳ và Nam-kỳ mới có bán tại hiệu CHEMINADE

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY :

1. Bệnh ngoài da ; nhọt đầu đanh.
2. Đau xương.
3. Táo lâu ngày.
4. Đau phát-huyết-quản.

Đều trị bằng thuốc :

ROB DÉPURATIF MONTÈS

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bán-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bán-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đồi chỏ ở, còn thì bán-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Hỏi các ông mắc phải bệnh ghẻ (lên và giang-mai) khuyết các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, làng Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có uống, không ngày nào là không tiếp được giấy người khen ở các nơi gửi lại. Giá mười lọ bọc một đồng một lọ.

RƯỢU BẠT-HẢ GET PIPPERMINT GET
rượu này uống đi mắt mở và mắt khan tiếng.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ-dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gan yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
38, phố Paul-Bert, Hanoi

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị linh dược không có pha chế nhiều món mỗi hoàn 0,50 c/g, uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GAN-CỐT
THUỐC PHÁP — Trở tại: 6, Rue de Pont-de-Lodi, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÂM
Cũng có bán tại: Hanoi, Ch. CHASSAGNE, Pharm.-Haiphong, L. BOURGUIGNON, Pharm. và các hiệu bào-chế khác.

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)
6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	19$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine)

* Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền bá tư-tưởng văn-minh của **Pháp-quốc**, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-**Pháp**, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat, hỏi M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chế-phong thân nhựt.

ĐƯỜNG SANG LÀO

PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH

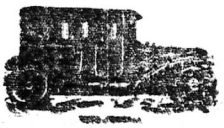
GIÁ TIỀN

Đang nhất tây ngồi 30 $ 00
Đang thứ tư hay 25 $ 00
Trẻ con từ 3 đến 7 tuổi trả nửa tiền.

LỜI BẢN — Phải lời chỗ ngồi trước tri giữ.
Đồ ăn riêng để nhẹ riêng trong chuyến một, ai muốn thuê nên đánh giấy trước 2 ngày.
Hễn 45 ngày hảo mưa đào tháng đi đường xấu.

Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé

Service provisoire

THỜI GIỜ XE CHẠY

Ở Vinh đi. — Chủ-nhật đúng 6 giờ sáng nhằm Ba Napé ngủ. Sáng hôm sau đúng 6 giờ cũng Napé nhằm lên Thakhek vừa kịp tàu nhựt tàu Hanoi.

Ở Thakhek đi. — Thứ năm hàng khởi đi các tàu chạy ở Savannakhet tới Thakhek khởi 10 chưa nữa chạy về Napé ngủ. Sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Bình thường và có thể rủi đi chuyến tàu nơi 2 giờ chiều được đi chuyến tàu đến nhằm Vinh.

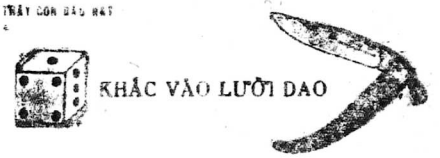
ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

J. BLANC *(dệ nhất ngưu bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Đệ-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì nếm một cốc con

Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC
51, phố Trung-tiên (Rue Paul-Bert) Hanoi

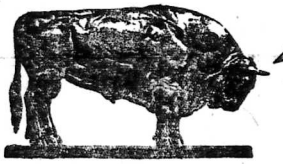
KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON

MUSCULOSINE BYLA

VITAMINEE
LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh
TRONG
NHỮNG KHI GẦN CỐT SUY-NHƯỢC,
NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,
HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI
Thân-thể khang-thái
Sức-lực cường-kiện

LABORATOIRES BYLA 66, AVENUE DE L'OBSERVATOIRE, PARIS (FRANCE)

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một vài trái-dơn nhà Crédit Foncier, có rất nhiều lần trúng (Exposition Permanente d'Indo-Chine) phải mất ngày 20 quan, rồi thì 17 tháng sau là những hạng 20 quan, được nhiều lần trúng lớn. (Như vậy mỗi người đi đánh mấy lần, có thể mất mấy đồng bạc mà thôi).

Mỗi năm, hễn khi đến ngày các số trái-dơn nói trúng được quyền rút-lên, nhà đã nghĩ đến việc này, và đem tác trái-dơn trúng số về tổ nhà thương được định nguyên số tiền đã lấy. Bởi vậy, dù không trúng số, mà cũng không mất tiền.

Nhân vậy mua trái-dơn thì nhỏ cũng lợi, không khi nào thiệt.

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :

120 lô.	500.000 quan	250 lô.	6.000 quan
120 lô.	200.000 —	1.320 lô.	2.000 —
240 lô.	100.000 —	13.200 lô.	1.000 —
250 lô.	10.000 —	1.760.000 lô.	400 —

Người có trái-dơn nào bỏ cuộc rút số mà còn nắm số trái-dơn rồi thì mất tiền trước.

Các lô được định nguyên tiền, không phải rút phí đến nơi số, mỗi lần rút số có nhiều được một số bằng số số trước đem trúng số, không phải trả tiền. Các số lô trúng bằng ký đồng với số trái-dơn đã lọt mất ngân hàng, các nhà có trái-dơn đó thì đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật từng ngày 12 Mars 1920. Bản luật ký là một bản luật nào chứng, giữ gìn cho nên như có trái-dơn, không có đến gì phải nghi ngờ cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn đặt nào cuộc xin số ký thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE France
R. C. MARSEILLE 6576

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-KHÁN
Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn
Cartulle Tinacriben